

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa Syndyka masy upadłości B. Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej w J.
przeciwko D. K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 grudnia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 18 grudnia 2018 r., sygn. akt I AGa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 grudnia 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację pozwanej D. K. od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 13 listopada 2017 r. zasądzającego na rzecz powoda Syndyka Masy Upadłości B. sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej w J. kwotę 268.765, 69 zł tytułem wynagrodzenia za wykonane roboty budowlane w obiekcie pozwanej. Sąd Apelacyjny zaaprobował stanowisko Sądu pierwszej instancji oparte na ocenie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, że doszło do odbioru robót budowlanych objętych sporem. Uznał ponadto, że pozwana nie zgłosiła skutecznie zarzutu potrącenia kwoty 235.462,96 zł syndykowi, pełnomocnik syndyka nie był bowiem umocowany

do przyjmowania materialnoprawnych oświadczeń woli, a wierzytelność objęta zarzutem nie została zgłoszona w postępowaniu upadłościowym.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez pozwaną. Wnosząc o jej przyjęcie do rozpoznania wskazała, że w sprawie występuje potrzeba wykładni przepisów prawnych tj. art. 217 § 1 i § 2 k.p.c., wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów, w zakresie wymagań, jakie winien spełnić procesowy zarzut potrącenia oraz art. 647 k.c. wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów, w zakresie zagadnienia charakteru czynności, jaką jest odbiór robót budowlanych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącej, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez

skarżących rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Nie istnieje przy tym potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2015 r., I PK 4/15, nie publ., z dnia 23 kwietnia 2015 r., I CSK 691/14, nie publ., z dnia 17 marca 2015 r., I PK 4/15, nie publ., i z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie spełnia tych wymagań.

Wykładnia przepisów prawa na które wskazuje skarżąca nie pozostaje w związku ze sposobem rozstrzygnięcia sprawy przez Sąd drugiej instancji (którego uchybienia mogą być zwalczane w skardze kasacyjnej) oraz z materią (aktualnie już nie obowiązującego art. 217 § 1 i 2 k.p.c.) poświęconego zasadzie koncentracji materiału procesowego i prekluzji procesowej, a nie wymogom zgłoszenia zarzutu potrącenia. Sąd Apelacyjny nie twierdził, że pozwana nie zgłosiła zarzutu potrącenia w postępowaniu apelacyjnym lecz uznał, że nie uczyniła tego skutecznie z uwagi na zakres umocowania pełnomocnika syndyka i nie zgłoszenie wierzytelności objętej zarzutem potrącenia w postępowaniu upadłościowym. Zagadnień tych skarżąca nie objęła wnioskiem o przyjęcie skargi do rozpoznania.

Ponadto w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości, że oświadczenie o potrąceniu dla swojej ważności nie wymaga określonej formy, nie stosuje się do nich wymagań przewidzianych dla pozwu w art. 187 § 1 k.p.c., może być złożone w postaci pisma procesowego, z tym że pismo to musi pochodzić od uprawnionej strony i wyrażać wolę ukształtowania stosunków prawnych w sposób przewidziany w art. 498 § 2 k.c. Pogląd o możliwości kwalifikowania pism procesowych jako określonych oświadczeń woli jest powszechnie akceptowany zarówno w orzecznictwie jak i piśmiennictwie, przy czym ze względu na treść art. 60 k.c., oświadczenia te nie wymagają formy szczególnej wystarczające jest, że w dostatecznym stopniu ujawniają treść i wolę dokonania potrącenia ze wskazaniem swojej wierzytelności i okoliczności faktycznych, które jej dotyczą

(por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z 11 września 1997 r., III CZP 39/97, OSNC 1997, nr 12, poz. 191 oraz wyroki Sądu Najwyższego, z dnia 13 października 2006 r., III CSK 256/06, OSNC 2007, nr 7-8, poz. 116, z dnia 8 grudnia 2011 r., IV CSK 488/11, nie publ., z dnia 21 czerwca 2012 r., III CSK 317/11, nie publ., z 4 lutego 2004 r., I CK 181/03, nie publ., i z dnia 14 lutego 2013 r., II CSK 292/12, nie publ.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono także, że dopuszczalne jest zgłoszenie zarzutu potrącenia przez wierzyciela upadłego w procesie wytoczonym przeciwko niemu przez syndyka masy upadłości w sytuacji, gdy przedstawiona do potrącenia wierzytelność została zgłoszona w postępowaniu upadłościowym wraz z zarzutem potrącenia z wierzytelnością aktualnie dochodzoną przez syndyka (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2007 r., III CZP 125/06, OSNC 2007 nr 11, poz. 162 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2005 r., III PK 1/05, OSNP 2005 nr 23, poz. 371, z dnia 7 kwietnia 2017 r., V CSK 519/16, nie publ.).

Nie zachodzą również istotne rozbieżności w judykaturze dotyczące obowiązku odbioru obiektu stanowiącego rodzaj prac budowlanych wykonawcy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przeważa pogląd, że czynność odbioru – oprócz elementu faktycznego – składa się z elementu wolicjonalnego obejmującego oświadczenie inwestora (składane w sposób wyraźny lub dorozumiany), że obiekt został wykonany zgodnie z umową. Forma czynności odbioru obiektu jest dowolna (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2006 r., I CSK 276/06, nie publ. i z dnia 15 marca 2012 r., I CSK 287/11, OSNC 2012, nr 11, poz. 131). Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazuje, że w tym zakresie skarżąca zmierza w istocie do zakwestionowania przeprowadzonej przez Sąd *meriti* oceny dowodów zgodnie z którą doszło do skutecznego odbioru robót budowlanych. Są to kwestie usuwające się spod kontroli Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym (art. 398³ § 3 i 398¹³ § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 3, art. 99 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2018, poz. 265).

aj